

ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ
ЗА 2020 Г.

“Асоциация на парковете в България” (АПБ) е неправителствена организация с идеална цел, създадена в обществена полза. Тя е учредена на 28.01.2003 г. в София.

Мисия на организацията: Развитие и опазване на системата от защитени територии в България, съхраняване на биологичното разнообразие на България и популяризиране на устойчивото развитие чрез баланс на екологичните, социални и икономически интереси.

Основните дейности на АПБ са съсредоточени в следните направления:

1. Популяризиране, опазване и изучаване на българските паркове;
2. Опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие, културното и духовното наследство на българските паркове и системата от защитени територии, вкл. Зоните от НАТУРА 2000;
3. Развитие на парковете и другите защитени територии, както и на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 в България;
4. Подпомагане генерирането на доходи от парковете и околпаркови територии, вкл. И за местното население;
5. Информирание на обществеността за значението и целите на системата от защитени територии в България;
6. Насърчаване и постигане на ефективни партньорства и сътрудничества на всички организации и институции, ангажирани с опазване на защитените територии и биологичното разнообразие;
7. Подпомагане на устойчивото развитие на системата на парковете и защитените територии в България за благо на настоящите и бъдещите поколения;
8. Изграждане на екологична култура в българското общество;
9. Подпомагане прилагането на националното и международното законодателство и успешни практики в областта на опазване на защитените територии, биологичното и ландшафтното разнообразие.

През 2020 година инициативата на АПБ от 2008 година за опазване на 10 % гори във фаза на старост в горските природни местообитания в Натура 2000 зоните , развита в партньорство с WWF България, СДП Балкани и Изпълнителна агенция по горите и довела до безпрецедентната защита на 110 000 хектара девствени гори от изсичане спечели Голямата награда Натура 2000 на Европейската комисия в конкуренция с десетки проекти от цяла Европа.

През 2020 година Асоциацията на Парковете в България (АПБ) работи основно по следните теми:

- ❖ **Становища пред компетентните органи по следните проекти и доклади:**
- АПБ внесе становище в Комисията по енергетика при НС становище по ЗИД на Закона за безопасно използване на ядрената енергия № 902-01-46, внесен от НС на 02.09.2019 г.
- АПБ взе участие в общественото обсъждане на ИУОП на Община Царево и ДЕО и ДОСВ към него със становище и подаде искане за неговото прекратяване.

- АПБ изготви и подаде становище до МОСВ и изпълнителя на НПРД по презентации за НПРД, представени на 10.03.2020
- АПБ внесе становище пред МОСВ по отношение проекти на заповеди за обявяване на защитени зони BG0000102 „Долината на река Батова“, BG0000116 „Камчия“, BG0000180 „Боблата“, BG0000194 „Река Чая“, BG0000621 „Езеро Шабла - Езерец“, BG0000622 „Варненско-Белославски комплекс“
- АПБ внесе становище в КОСВ при НС по ЗИД на Закона за биологичното разнообразие, №002-01-12, внесен на 05.03.2020 г. (първо гласуване)
- АПБ заедно с коалиция „За да остане природа в България“ подадоха становище по Законопроект за изменение и допълнение на Закона за управление на отпадъците с входящ номер: 054-04-113/ 27/05/2020 с вносител: Искрен Веселинов и група народни представители като част от ЗИД на Закона за управление на отпадъците - Обединен законопроект, изготвен по реда на чл. 81, ал. 2 от ПОДНС, на основата на приетите на първо гласуване, със сигнатура 053-11-9/21.05.2020.
- АПБ подаде сигнал до президента за груби нарушения на ЕК законодателство на Законопроект за изменение и допълнение на Закона за управление на отпадъците с входящ номер: 054-04-113/ 27/05/2020 с вносител: Искрен Веселинов и група народни представители като част от ЗИД на Закона за управление на отпадъците - Обединен законопроект, изготвен по реда на чл. 81, ал.2 от ПОДНС, на основата на приетите на първо гласуване, със сигнатура 053-11-9/21.05.2020 и Законопроект за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие № 002-01-12/ 05/03/2020 с вносител Министерски съвет.
- Становище по проект за търсене и проучване на подземни богатства – метални полезни изкопаеми в площ „Иглика”, общ. Елхово и общ. Болярово, обл. Ямбол”, представен от „Болкан Минералс Дивелъпмънт” ООД.
- АПБ подаде становище по Законопроект за изменение и допълнение на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети, №002-01-35, внесен от Министерски съвет на 11.08.2020 г. (второ гласуване)
- АПБ внесе писмо за необходимост от промяна на Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии.
- АПБ внесе становище в ИАГ по отношение промените в Закона за лова и опазване на дивеча;
- Становище по отношение процедурата по обществени консултации на Доклад за Екологична оценка на проект на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
- Становище по отношение Допълнения доклад за Екологичната оценка на проекта на Общия устройствен план на Община Първомай – фаза предварителен проект.
- Внесено становище за 50 защитени зони от екологичната мрежа Natura 2000.
- Становище по ЗИД на ЗУТ № 053-04-31/22.10.2020;
- Становище на Асоциация на парковете в България относно ЗИД на Закона за водите, № 054-01-100 до КОСВ и МОСВ;
- Становище по отношение на Наредбата за ползването на повърхностните води

❖ **През периода бяха водени следните дела по съдебен път:**

- За отчетния период няма подадени жалби по съдебен път. Иначе бяха заведени жалби по административен път срещу РИОСВта по отношение неправилна информация в документи.
- Беше подадена жалба от Асоциация на парковете в България срещу постановление от 05.10.2020 г. по прокурорска преписка №4505/2020 г. на Окръжна прокуратура - Бургас за отказ за образуване на досъдебно производство.

❖ **Участие в комисии и мисии**

- Участие в заседания на работна група за разработване на единна методика за определяне на нивата на незаконния дърводобив;
- АПБ подаде заявление за определяне на представители от Асоциация на парковете в България в Съвета за развитие на гражданското общество.
- По случай световния ден на околната среда, АПБ участва в онлайн дебат "Ще успеем ли да защитим дивите божури край Божурище.
- Участие в КОСВ при НС по отношение законопроекта за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие, приет на първо гласуване на 05.06.2020 г.
-

През 2020 г. АПБ работи по изпълнението на три проекта:

1. ПРОЕКТ: БЪДЕЩИ ПРИРОДОЗАЩИТНИЦИ – СВЪРЗВАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПРИРОДНИЯ КАПИТАЛ С ТЕРЕННОТО ИЗСЛЕДВАНЕ С ПОДКРЕПАТА НА ПРОГРАМА ЕРАЗЪМ+ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО НАПРАВЛЕНИЕ К2 СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА.

Проектът е финансиран по програма Еразъм + и се изпълнява от Асоциация на парковете в България, Българска фондация Биоразнообразие в партньорство с Чешкия земеделски университет в Прага и Солунския университет „Аристотел“. В рамките на проекта стартирахме учебителна Програма за професионално развитие на студенти „Future Environmentalists“. Програмата цели да запознае студентите със съвременните тенденции в природозащитата като по този начин подпомогне професионалното им развитие. Учебителната част включва лекционни курсове, теренни практики и уебинари. Разработихме специален сайт, в който са качени всички учебителни материали. Той е предназначен както за студентите, изучаващи природни науки, така и за университетски преподаватели и ангажираните с дейности по опазване на околна среда институции и организации, за които той също представлява полезен учебителен ресурс. Интернет страницата съдържа разбираема писмена информация и видео записи, поради което ще може да се използва и от всички любители на природата, които искат да научат малко повече за процесите в екосистемите.

Образователните материали са групирани в следните пет модула:

- Природозащита на практика;

- Управление на природните ресурси и опазването на биоразнообразието;
- Европейски добри практики за проучване на видове и местообитания;
- Уникалност на биоразнообразието в Гърция, България и Чехия;
- Застъпничество и ангажиране за природозащита;

Сайтът непрекъснато се попълва с нови теми, които са достъпни на български, гръцки, чешки или на английски език. През 2020 г. изпълнението на част от дейностите по проекта бяха възпрепятствани заради епидемиологичната обстановка. Това наложи подаването на искане за удължаване на проекта пред националния орган до 30 май 2021. Въпреки епидемичната обстановка успяхме да проведем петдневен обучителен лагер в района на х. Горски рай, Западна Стара планина в периода 9-13.11.2020 г.

2. ПРОЕКТ: „ПОВИШАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА НАТУРА 2000 И ПОДОБРЯВАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА МРЕЖАТА ОТ ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ“.

Проектът е финансиран от Европейския съюз от Европейския социален фонд чрез Оперативна програма „Добро управление“ в размер до 79 177,07 лв., от които 85% от Европейския социален фонд и 15% национално съфинансиране и ще се изпълнява 24 месеца“.

В рамките на проекта се извършат следните дейности:

- Анализ на гражданското участие в процесите по създаване на НЕМ Natura 2000;

Анализ на нормативната база по отношение включването на гражданите в процесите по управление на Natura 2000, включително финансиране, органи за управление, контрол, мониторинг и докладване, информираност;

- Проучване на добри практики от България и страните членки на ЕС за подобряване на гражданското участие в процесите по формулиране, изпълнение и мониторинг на национални политики, които са приложими спрямо управлението на Natura 2000 в България;

- Изработване на доклад за законодателството на Европейския съюз по отношение включването на гражданите и гражданските организации в процесите на управление на мрежата Natura 2000;

- Осъществяване на мониторинг върху действията, решенията, политиките и прилагането на законодателството за Natura 2000 на избрани компетентни органи – на национално, регионално и локално ниво;

- Осъществяване на мониторинг на делата срещу решенията на администрацията ангажирана с управлението на Natura 2000 по отношение прилагането на релевантните европейски директиви;

- Разработване на Ръководство за намаляване на конфликта между администрациите от една страна и гражданите и бизнеса по отношение на управлението на НЕМ Natura 2000;

- Провеждане на уебинари „Натура 2000 – професионалният поглед“;
- Провеждане на серия от 4 кръгли маси посветени на управлението на Натура 2000 мрежата и участието на гражданите и бизнеса в него.

3. ПРОЕКТ: „ИНФОРМИРАНО ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ В ПОЛЗА НА ПРИРОДАТА”

Проектът се изпълнява с финансова подкрепа в размер на (159 500 евро), предоставена от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проект “Информирано гражданско участие в полза на природата“ е да подобри възможностите за пряко участие на гражданите в местното самоуправление чрез повишаване на осведомеността и капацитета им за защита на интересите им за чиста околна среда и опазена природа. Партньори: Асоциация на парковете в България и Сдружение за дива природа БАЛКАНИ. Основна цел на проекта е да подобри възможностите за пряко участие на гражданите в местното самоуправление чрез повишаване на осведомеността и създаване на умения за защита на интересите им за чиста околна среда и опазена природа. Ще се стремим да отговорим на многобройните граждански сигнали по най-различни екологични проблеми, които получаваме, като осигурим подкрепа в следните две насоки:

граждански обучения и съдействие на емблематични случаи, които биха ни позволили да променим нормативната база (зелено застъпничество). Подцели: Основен акцент е поставен върху познаването и прилагането на следните закони: Закон за устройство на територията (ЗУТ), Закон за устройство на Черноморското крайбрежие (ЗУЧК), Административно процесionalен кодекс (АПК), Закон за достъп до обществена информация (ЗДОИ), Законът за пряко участие на гражданите, Закон за опазване на околната среда (ЗООС), Закон за биологичното разнообразие (ЗБР), Закон за горите (ЗГ) и др.

Къде: Ще обучаваме граждани от цялата страна. Конкретните казуси, по които ще работим дългосрочно, ще се подберат на принципите на спешност, чувствителност на местните групи на натиск и значение за промяна на нормативната база. Конкретните дейности по проекта включват:

- „Информиране и обучение на местни инициативни групи в цялата страна” – провеждане на 36 обучения за гражданско застъпничество и консултации по местни екологични казуси във всички 28 области на България. Запознаване на гражданите със следните закони и тяхното приложение – Закон за достъп до информация, Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление; Закон за опазване на околната среда, Закон за биологичното разнообразие, Закон за горите, Закон за устройство на територията, Административнопроцесионален кодекс и др.

- „Зелено застъпничество” –Ще бъдат подпомогнати десет конфликтни случая, които са с най-емблематично значение. Избраните случаи ще получат подкрепа чрез експертно установяване на проблема и подхода за решаването му, изготвяне на становища, пускане на сигнали и жалби до компетентните органи, осигуряване на външна помощ, включително юридическа, както и цялостно им проследяване. Случаите могат да бъдат

свързани с: инвестиционни намерения за застрояване в защитени територии или защитени зони от Натура 2000, намерения за изграждане на нови кариери, векове, или други инвестиционни намерения в нарушение на законодателството и без необходимите документи, замърсявания на реки, изсичане на гори и др.

- „Разработване на Наредба за „Участие на гражданите в местното самоуправление” – наредбата цели да направи по-лесно участието на гражданите във вземането на решения на местно ниво. След подготовката ѝ ще бъдат проведени срещи с общини и представители на политически сили, с цел приемането ѝ поне в една община.

- „Фондонабиране за застъпнически кампании” – стартиране и поддържане на фондонабирателна кампания за събиране на средства за подпомагане на конкретни случаи, пряко засягащи обществото и свързани с опазване на околната среда.

- Управление и популяризиране на работата по проекта, природозащитното законодателство и добри практики на гражданско участие чрез организиране и участие в събития, публикуване на прессъобщения, публикации на партньорските сайтове и сайта на Коалиция „За да остане природа в България“, в социални мрежи и др.

В рамките на проекта беше подадено първото Искане от АПБ по реда на чл. 47 от ЗОПОЕЩ заради отровените екземпляри от Маришка мряна (*Barbus cyclolepis*), Горчивка (*Rhodeus amarus*), Струмски щипок (*Cobitis strumicae*) в река Пишманка и река Марица между вливането на р. Пишманка и вливането на р. Въча. Към него беше приложен доклад на тема: „Хидробиологична оценка и екологично състояние на засегнатия участък от река Марица след залповото токсично замърсяване от 25.01.2020г.“ изготвен от Пенчо Георгиев Пандъков – хидробиолог, докторант в Лесотехнически университет – София, сътрудник на Националния природонаучен музей към БАН и Хелена Худжек – хидробиолог, докторант към Института по сладководна екология и рибарство – Берлин, Германия (*Leibniz-Institute for freshwater ecology and inland fisheries – Berlin, Germany*).

АПБ подаде сигнал с искане за налагане на административно наказателни процедури във връзка с разораване на находище на ямболски мразовец край с. Искра, община Карнобат;

АПБ подаде сигнал срещу извършване на строителни дейности в нарушение на издадени административни актове в м. Полянците, с. Синеморец;

В рамките на проекта беше стартиран конкурс „Застъпници за природата“, чиято идея е да се насърчи обявяването на нови защитени територии и вековни дървета, който стартираме от Асоциация на парковете в България заедно със Сдружение за Дива природа Балкани.

АПБ подаде сигнал и становище срещу сериозни нарушения по изпълнението на решение по ОВОС № 7-5/2013 от 30.08.2013, касаеще реализацията на газопровод "Южен поток" в района на р. Вит и ЗЗ "Студенец".

Беше подадено искане от АПБ за налагане на ПАМ по реда на ЗООС и ЗЗТ на извършваното строителство в Синеморец.

Беше проведена пресконференция, организирана от Асоциация на парковете в България и Сдружение за дива природа "БАЛКАНИ" на тема "Застъпници за природата - когато институциите нехаят" за най-актуалните и общественозначими казуси като застрояването на местността „Поляните“ в Синеморец, застрояване на Рупите и др. Ще бъде представен и новият Наръчник за граждански действия по зелено застъпничество.

Беше подаден сигнал за сечи в района Мусаленска пътека